

Hea õpilane

Järgnevalt palume Sul iseseisvalt lahendada 11 ülesannet. Tee ülesandeid rahulikus tempos.

Lisaks küsime mõned küsimused, et testi paremaks muuta. Nendele ei ole õigeid ega valesid vastuseid. Veendu, et Sinu vastused näitavad seda, mida Sa päriselt tunnend.

Kui Sul tekib küsimusi, pöördu ruumis viibiva täiskasvanu poole.

Soovime Sulle edu!

1. Vali rippmenüüst õige ajavorm.

1.1 Peedu ja Mari sõitsid suvevaheaja alguses Valgamaale vanavanemate juurde. Õde-venda (käisid / **on käinud** / olid käinud) seal igal suvel.

1.2 Lapsed (on jäänud / olid jäänud / **jäävad** / jäid) vanaema juurde terveks suveks ja lähevad koju alles augusti lõpus. Mari armastab seal kassi nunnutada, Peedu lemmiktegevus on koeraga mängimine.

1.3 Peedul on hästi meeles, et koeraomanikuks (saab / **sai** / on saanud / oli saanud) ta kaks aastat tagasi jaanipäeval.

1.4 Loomade ja vanavanemate seltsis (oli / on olnud / **on** / oli olnud) alati hea aega veeta.

1.5 Sügisel, kui lapsed pealinna (naasid / on naasnud / **naasevad** / olid naasnud), on nad puhunud ja uueks õppeaastaks valmis.

2. Vali rippmenüüst lausesse sobiv sõna.

2.1 Müügimees (esitas, esindas, etendas, **esitles**) kaubahallis uut tootesarja.

2.2 Seekord (esitas, **etendas**, esitles, esindas) teatritrupp päris kurva loo.

2.3 Teen seda tööd vaid siis, kui saan selle eest (väarikat, väärtuslikku, **väärilist**) tasu.

2.4 Õpetajaamet on (**väärikas**, vääriline, väärtuslik) elukutse.

2.5 Sellesse kaubanduskeskusesse olen ainult (**vahel**, vahest, vahepeal, vast) harva sattunud.

2.6 (Vahel, Vast, **Vahest**, Vahepeal) on sul kõht tühi, otsin kohe midagi hamba alla.

2.7 Helista, kui tahad, et ma sulle (järjest, järsku, järgi, **järele**) tulen.

3. Vali rippmenüüst lausesse sobiv sõna.

3.1 Vanaisa ehitas oma hobustele (tall) kõrvale aediku. **talli**/talle/talu/tali

3.2 Poisil on (nutt) tehnika peale. **nutti**/nuti/nuttu/nutu

3.3 Laps pani oma palli riulile teiste mängu(kann) kõrvale.

kannide/kanni/kannude/kannu

4. Millisele küsimusele vastab lauses tumedalt trükitud sõna? Vali rippmenüüst õige küsimus.

4.1 **Traktorist** pühkis õlised käed puhtaks ja ronis masinasse tagasi.

- Kust?
- **Kes?**
- Millest?
- Kellest?

4.2 **Taevas** oli üksikuid pilvi näha.

- **Kus?**
- Mis?
- Kuhu?
- Millel?

4.3 Kui **taevas** selgines, läks tujugi rõõmsamaks.

- Miks?
- Kus?
- **Mis?**
- Milles?

4.4 Poiss tegi **vingus** näo ja väljendas oma rahulolematust ka muul viisil.

- Milles?
- Mida tegi?
- **Missuguse?**
- Kuidas?

4.5 **Vingus** viibimine võib lõppeda kopsukahjustusega.

- Mida tegi?
- **Milles?**
- Missuguse?
- Missugune?

4.6 Kass **passis** põõsa varjus hiiri.

- Milles?
- Kus?
- **Mida tegi?**
- Kes?

4.7 Metsa ääres leidis **karjus** varjulise koha.

- Kus?
- Mida tegi?
- **Kes?**
- Mille?

4.8 Juba esimesel laskumisel läksid mu suusad **risti**.

- **Kuidas?**
- Mille?
- Mida?
- Miks?

4.9 Ega **sulgi** vist kerge olnud.

- Millel?
- Mida?
- **Kellel?**
- Kuidas?

4.10 **Maale** on aegade jooksul langenud sadu meteoriiite.

- Miks?
- Mida?
- **Millele?**
- Kui palju?

5. Vali rippmenüüst lünka sobiv lause nii, et tekiks jutuke.

Öölaulikute loendus

Öölaulikute hulka kuuluvad linnuliigid, kelle peamine häälotsusaeg langeb öötundidele.

5.1

Nimetatud liikide elupaigakasutuse ja arvukuse muutuste kohta info saamine ongi öölaulikute loenduse eesmärk.

5.2

Seepärast on kasulik enne loendamist meelde tuletada ja üle korrata öölindude laulud ja häälotsused.

5.3

Vastusevariandid:

Loendamisel saavad osaleda kõik vabatahtlikud linnuhuvilised, kes tunnevad öölaulikud ära hääle järgi – nende välimust ju pimedas ei näe. 5.2

Vajadusel tuleb linnu hääli või laulu salvestada, et määrangut kontrollida. 5.3

Sellised linnud on näiteks rukkirääk, põldvutt, täpikhuik, ööbik, öösorr, erinevad ritsiklinnud ja roolinnud. – 5.1

6. Loe tekst läbi. Vali rippmenüüst teksti põhjal küsimustele vastused.

Meile meeldib laulda. Meid on peetud lausa laulurahvaks, sest korraldame ju suuri laulupidusid. Ent meie kodumetsades ja nurmedel leidub veel teisigi innukaid laulikuid. Vähemalt kevadhommikutel, mil linnulaulust rökkab kogu maa. Suure heliseva ühendkoori moodustavad laululinnud – enamasti pisikest kasvu tiivulised värvuliste seltsi alamseltsist. Nemad moodustavad Eestimaa linnuliikidest enam kui kolmandiku. Laululindude eripära pole kerge mõista. Muidugi – ööbikute, kuldnokkade ja löökestega on asi lihtne... Ent miks peetakse laululindudeks ka vareseid, kes kraaksuvad karedal häälel?

Tegelikult sünnib lindude hääl suuremalt jaolt üpris ühtemoodi. Lindude hääl tekitatakse laulukõrilihaste abil. Vähestel lindudel võivad laulukõrilihased isegi puududa. Üks selline on valge-toonekurg, kes laulu asemel lustakalt nokka klõbistab. Mittelaululindudel on laulu võimaldavaid lihaseid vaid paar, oskuslikult inimkeelt jäljendavatel papagoidel kolm paari, aga enamikul laululindudel seitse kuni üheksa paari. Meie varestel on eeldus kraaksuda lausa seitsmehäälselt.

Selles aga pole kahtlust, et meie looduse pealaulik ja lauluisa on ööbik. Karksi ööbikud pidada jaaniöö! hüüdma kogunisti kaheteistkümmel keele! Linnumuusika asjatundjad on ööbikute repertuaaris eristanud umbes 300 armastuslaulu.

Laululindude elus on laulul esmatähtis roll. Just lauluga pannakse paika pesitsuskinnistu piirid ja vallutatakse õrnema soo südameid. Laululindudele on musitseerimine justkui elu ja surma küsimus.

Arne Aderi järgi

6.1 Kes neist on laululind?

- a) papagoi b) **vares** c) valge-toonekurg

6.2 Mille poolest erineb laululind mittelaululinnust?

- a) Laululinnul on laululihased.
b) Laululinnud on väiksemad kui mittelaululinnud.
c) **Laululinnul** on rohkem laululihaseid kui mittelaululinnul.

6.3 Kes moodustavad Eestimaa linnuliikidest enam kui kolmandiku?

- a) värvulised b) **laululinnud** c) ööbikud

6.4 Mitu paari laululihaseid on varesel?

- a) mitte ühtegi b) kaks c) **seitse**

6.5 Pala esimeses lauses ütleb autor: „Meile meeldib laulda.“ Keda peab autor „meie“ all silmas?

- a) linde b) oma peret c) **eestlasi**

6.6 Mis võiks olla loo pealkiri?

- a) **Laulupidu kodumetsas**
b) Ööbik kui Eesti looduse pealaulik
c) Kuidas lindudel lauluhääl tekib?

6.7 Tekstis on lause „Linnulaulust **rõkkab** kogu maa.“. Mida tähendab sõna „rõkkab“?

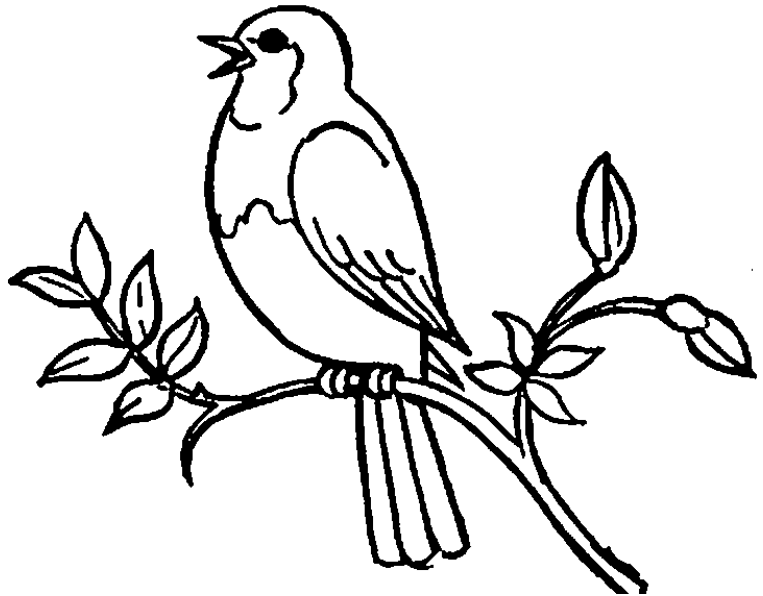
- a) **kaigub**
b) laulab
c) karjub
d) kuuleb

6.8 Tekstis on lause „Ent meie kodumetsades ja nurmedel leidub veel teisigi innukaid **laulikuid**.“. Mida tähendab sõna „laulikuid“?

- a) **soliste**
b) linde
c) muusikaõpikuid
d) laule

6.9 Tekstis on lause „Laululindudele on musitseerimine justkui elu ja surma küsimus.“. **Mida autor selle lausega mõtleb?**

- a) **Linnud leiavad lauluga endale paarilise.**
- b) Nende liik on ohus.
- c) Lindudele meeldib laulda.
- d) Laul on vajalik pesa ehitamiseks.

7. Mis on lause eesmärk? Vali rippmenüüst kõige sobivam variant.

7.1 Näita mulle oma lähemat telefoni!

küsimus **käsk** vaimustus palve keeld

7.2 Ära eputa oma läheda telefoniga!

küsimus käsk vaimustus palve **keeld**

7.3 Kas Sa võiksid mulle ka oma lähemat telefoni näidata?

küsimus käsk vaimustus **palve** keeld

7.4 Oleks mul ka nii lahe telefon!

küsimus käsk **vaimustus** palve keeld

7.5 Selle telefoni koht on kotis!

küsimus **käsk** vaimustus palve keeld

8. Vali rippmenüüst igale sõnale sama tähendusega sõna (nt EMA – EMME).

- 8.1 rahn – lind, rand, koorem, **kivikamakas**
- 8.2 tahke – **kõva**, tahvel, poolvedel, telliskivi
- 8.3 sõltuma – alluma, **olenema**, sõtkuma, põimuma
- 8.4 paraku – **kahjuks**, õnneks, parukas, paratamatult
- 8.5 paiknema – lappima, **asetsema**, paigutama, elama
- 8.6 küllap – küllalt, **arvatavasti**, kindlasti, ainult
- 8.7 trööstima – röstima, **lohutama**, muretsema, kurvastama
- 8.8 tulu – tulemus, **kasu**, kulu, tulevik
- 8.9 ettevaatamatu – **mõtlematu**, ettevõtmatu, hulljulge, edasipüüdlik
- 8.10 pigem – pigistav, **ennem**, hiljem, vähem

9. Vali rippmenüüst igale sõnale vastandtähenendusega sõna või sõnapaar (nt PÄEV – ÖÖ).

- 9.1 mõttekus – tarkus, lõpmatus, **mõttetus**, otstarbekus
- 9.2 meenutama – **unustama**, meelitama, unistama, meelde tuletama
- 9.3 alles – äsja, alati, algus, **ammu**
- 9.4 esmalt - esmaabi, eemalt, **hiljem**, kõigepealt
- 9.5 udune – **selge**, tubane, ebaselge, kerge
- 9.6 ühendama – tervikuks liitma, ülendama, **lahutama**, koostama
- 9.7 sõitlema – pahandama, **kiitma**, vihastama, võitlema
- 9.8 muistne – iidne, muinasjutuline, sünge, **praegune**
- 9.9 vahetevahel – **alati**, kahevahel, mõnikord, keskel
- 9.10 hääbuma – **tekkima**, kustuma, häbenema, tegema

10. Kuula uudiseid ning koosta nende kohta kolmest lausest koosnev kokkuvõte, milles annad edasi uudise põhisõnumi. Kirjuta nii õigesti, kui oskad. Ühes kokkuvõttes võib olla kuni 40 sõna.

10.1 Kuulamisülesanne 1.

<https://novaator.err.ee/590713/vaataja-kusib-millal-inimesed-uksteist-nimepidi-kutsuma-hakkasid>

10.2 Kuulamisülesanne 2.

<https://novaator.err.ee/585483/jarsk-uleminek-suveajale-hairib-koduloomi>

10.3 Kuulamisülesanne 3.

<https://www.err.ee/media/embed/1140163?photold=869353&contentId=1213828&contentTitle=V%C3%B5rumaal%20t%C3%A4ideti%20heategevuskampaaniaga%20laste%20j%C3%B5ulusoove>

11. Vali rippmenüüst õigesti kirjutatud sõnaühend.

11.1

a) mäslevad merelained

b) mässlevad merelained

c) mäslevad mere lained

d) mässlevad mere lained

11.2

a) päikeseline maailm

b) päikeseline maa ilm

c) päikkeseline maailm

d) päikkeseline maa ilm

11.3

- a) **astus tõtlikul sammul**
- b) astus tõttlikul sammul
- c) asstus tõtlikul sammul
- d)) asdus tõttlikul sammul

11.4

- a) **kirjutamata reeglid**
- b) kirjutamatta reeglid
- c) kirjutamatta reeklid
- d) kirjutamata reeklid

11.5

- a) **jäätist müüakse soodsalt**
- b) jäätist müüakse sootsalt
- c) jäätist müijakse soodsalt
- d) jäätist müüjakse soodsalt

11.6

- a) **tahtis saia süüa**
- b) tahtis saija süüa
- c) tahtis saija süia
- d) tahtis saia süia

11.7

- a) **kloppis vaipu**
- b) kloppis vaippu
- c) klopis vaipu
- d) klopis vaippu

11.8

- a) **purskkaevu ümbruses**
- b) purskaevu ümbruses
- c) purskkaevu ümmbruses
- d) purskaevu ümmbruses

11.9

- a) **Lähim täht Maale on Päike.**
- b) Lähim täht maale on Päike.
- c) Lähim täht Maale on päike.
- d) Lähim täht maale on päike.

11.10

- a) **Hindan poisi sõbralikkust ja vaprust.**
- b) Hindan poisi sõbralikust ja vaprust.
- c) Hindan poisi sõbralikkust ja vapprust.
- d) Hindan poisi sõbralikust ja vapprust.

Palun hinda, kui keeruline oli test Sinu jaoks.

- a) Test oli väga lihtne.
- b) Test oli lihtne.
- c) Test oli mulle täpselt paras.
- d) Test oli raske.
- e) Test oli väga raske.

Kui sa saaksid ühe ülesande testist ära kustutada, siis milline see oleks?

.....(vabavastus)

Põhjenda oma eelmist vastust.

.....(vabavastus)

Hindamisjuhised

Suhtluspädevuse hindamiseks mõõdetakse siinses testis õpilaste oskusi kolmes dimensioonis: keelepädevuses, pragmaatiline pädevuses ja sotsiolingvistiline pädevuses. Õpilaste pädevust nimetatud dimensioonides hinnatakse alljärgnevalt:

- 1) keelepädevust ülesannetega 1–4, 8, 9 ja 11;
- 2) pragmaatilist pädevust ülesannetega 5, 6 ja 10;
- 3) sotsiolingvistilist pädevust ülesandega 7.

Kõik ülesanded v.a kuulamisülesanne (nr 10) on masin hinnatavad õige/vale. Siinses testivariandis on õiged vastused tumedalt trükitud.

Kuulamisülesanded nõudsid õpilaselt lühikese videolõigu kuulamist ja selle sisust kuni 40-sõnalise kokkuvõtte kirjutamist.

Kuulamisülesandeid oli kokku kolm, iga ülesande eest oli võimalik saada üks punkt. Hinnati ainult sisu, õigekeelsust arvesse ei võetud. Punkti sai õpilane siis, kui tema loodud tekst rääkis lause(te)ga kuuldud teksti sisust (ka siis, kui sõnastus ei olnud täpne). Punkti ei saanud õpilane sel juhul, kui

- vastuselahter oli tühi;
- vastuselahtris oli seosetu täherida või kirjavahemärk/märgid (nt *jkfms, ???*);
- õpilane esitas kokkuvõtte asemel küsimuse, millele ta ise vastamata jättis (nt *Kas kella keeramine mõjutab loomi?*);
- vastuseks oli paarisõnaline fraas või pealkiri, mitte lauset meenutav konstruktsioon (nt *nimede kasutamine, loomad ja kellaeg, tore tegu*);
- vastuseks oli õpilase pöördumine, hinnang või arvamusaavaldus (nt *ma ei teadnudki seda, mulle see ülesanne meeldis, need inimesed teevad õigesti, oli huvitav*);
- vastuseks oli kuuldud tekstile mittevastav väide (nt *lapsed jagasid ise teistele kingitusi, kella keeramine ei mõjuta loomi*).